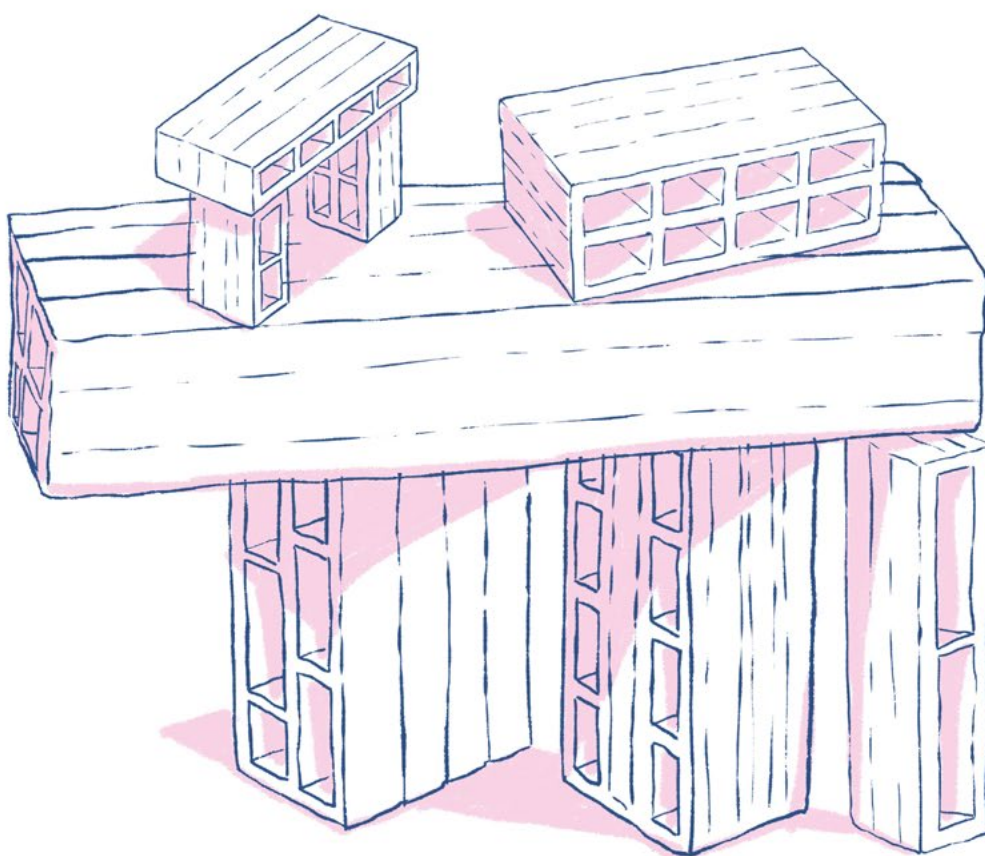

TXOSTENA LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOA: **ETXEBIZITZA-ARLOKO EREDU BERRIAK**

Erronka sozial horren inguruan hausnartu eta ikasi dugunari buruzko zenbait ohar, kontuan hartuta erronka horri lankidetzaren publiko-komunitariotik erantzun diezaiokegula.

Dokumentu honetan, hausnarketak, irakurketa-gakoak eta orientazio praktikoak biltzen dira, etxebizitza-arloko eredu berriak irudikatu eta bultzatzeko, Administrazio Publikoaren, herritar antolatuen, gizarte-sektorearen eta tokiko komunitateen arteko lankidetzaren bidez.

Gure helburua da honako hau bezalako erronka sozial hain garrantzitsu eta erabakigarriari erantzuteko herritarren eta erakunde publikoen arteko lankidetzak duen potentziala ikusaraztea. Gako hauetatik abiatuta egiten dugu:

- Ezagutu, sistematizatu eta ikusarazi nahi ditugun praktika erreal gisa une honetan eratzen ari diren ekimenetara hurbiltzen ari gara. Esparru horretan, elkarriketa batzuk abian jarri ditugu hainbat pertsonarekin, eta Usurbilgo [proyecto Txirikorda](#) ere bisitatu dugu.
- Teknikari, herritar eta profesionalen komunitatearentzat irekitako prestakuntza- eta elkarriketa-espazio bat sortu dugu NASUVINSako zuzendari kudeatzailea den Javier Buronekin. Buronek "etxebizitzan aditu" gisa hamarkadetan egindako lanaren esperientzia guztia partekatu du.
- Rubén Méndez Red Vivienda Cooperativa (REAS) sareko Idazkaritza Teknikoko eta Koobizitza koordinazio-taldeko kidearen esperientzia praktikoaz baliatu gara; horri esker, etxebizitza kooperatiboaren hainbat eredutara hurbildu gara eta baliabide praktikoak lortu ditugu, administrazio publikoek ereduan sakon dezaten.

Txostenaren asmoa da beste ahalegin bat egitea krisialdi honi erantzuteko une erabakigarri honetan, eta, era horretan, alternatibak lankidetzan eraikitze gaitasuna indartzea.

Praktikan, txosten honetan, kontzeptu-lan bat aurkituko duzu, ekarpenak lankidetzako publiko-komunitariotik ulertzeko gako ezberdinekin; era berean, praktikoak eta/edo inspiratzaileak izan daitezkeen adibideak eta erreferentziak ezagutu ahal izango dituzu.

[Lankidetzako publiko-komunitarioaren ezaugarrien](#) inguruan Bherrian garatutako lanarekin jarraitzeko, txosteneko elementu bakoitza (bai gakoak, bai erreferentzia praktiko eta inspiratzaileak) ondoen egokitzen diren ezaugarri espezifikoekin lotuta dago. Lotura hori, kasuaren arabera, azalpen labur baten bidez edo hashtag-en bidez adierazten da.

Bherria ekimena Eusko Jaurlaritzako Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografiko Sailaren Hirugarren Sektorre Soziala eta Ekintza Komunitarioa Sustatzeko Zuzendaritzak bultzatzen du. Txostenaren diseinua, koordinazioa eta garapena Asier Gallastegik, ColaBoraBora-k eta Komunikatik-ek egin dute. Identitate bisuala Vudumediak garatu du eta ilustrazioak Josune Urrutiak egin ditu.

Dokumentu hau 2026ko irailean argitaratu da, CC-BY-SA 4.0 lizentzian —egungo eta ondorengo bertsioak—; horrek aske banatzea ziurtatzeaz gain, bertatik eratorritako lanak libreki erabiltzea eta sortzea ahalbidetzen du, betiere iturria aipatu eta lizentzia beraren pean partekatzen bada.

www.bherria.eus

Etxebizitza-arloan eredu berriak lortzeko bidea, lankidetza publiko-komunitariotik

Bizitoki-premiaren aurrean erantzun publiko-komunitarioak artikulatzeak aukera ematen du Administrazio Publikoaren eta herritar antolatuen **ekintza-gaitasuna handitzeko**, baliabideak, jakintzak eta erantzukizun partekatuak aktibatuz, ondasun komunaren gaineko berme publikoa desegin gabe.

Bizitoki eskuragarriaren premia ezin da soilik bizitegi-baliabide berriak ekoiztuta jorratu. Premia horrek aliantzak aktibatzea eskatzen du, bai herritar antolatuekin, bai kooperatibekin, bai fundazioekin, bai hirugarren sektorearekin, bai tokiko komunitateekin. Lankidetza horri esker, lurzorua, finantzaketa, esparru juridikoa, ezagutza teknikoa, gaitasun sozialak eta lotura komunitarioak konekta daitezke.

Bizitegi-premiari ikuspegi horretatik aurre egiteko, onartu behar da pertsonen bizitza ez dela antolatzen administrazio-eskumenen arabera. **Bizi-espazio egonkor** baterako sarbidea gazteriarekin, zahartzearekin, nahi ez den bakardadearekin, zaintzekin, lurralde-kohesioarekin, tokiko ekonomiarekin, energiarekin, mugikortasunarekin eta auzokoa edo udalerrikoa izatearekin gurutzatzen da. Hori dela-eta, erantzun eraldatzaileenek bizitoki-konponbideak eskaintzeaz gain, bizikidetza autonomoago, erantzukideago eta errotuago bat izateko baldintzak eraikitzen dituzte.

Era horretan, lankidetza hori bideragarria izan dadin, arautzen, diruz laguntzen edo baimentzen bakarrik oinarrituko den posizio bat gainditu behar du Administrazio Publikoak. Legezkotasuna, gardentasuna eta ondasun publikoen babesa bermatzeari utzi gabe, haien egitekoa **gaitasunak egokitzea** ere bidera daiteke. Horretarako, konfiantza sortu eta sistemarako bokazioa duten pilotuak irekitzeaz gain, lankidetzarako esparru egonkorak sortu eta erakunde sozialek eta komunitarioek duten balioa aitortu behar da, bizitegi-erantzun eskuragarri eta iraunkorren ekoizpenean aliatu gisa.

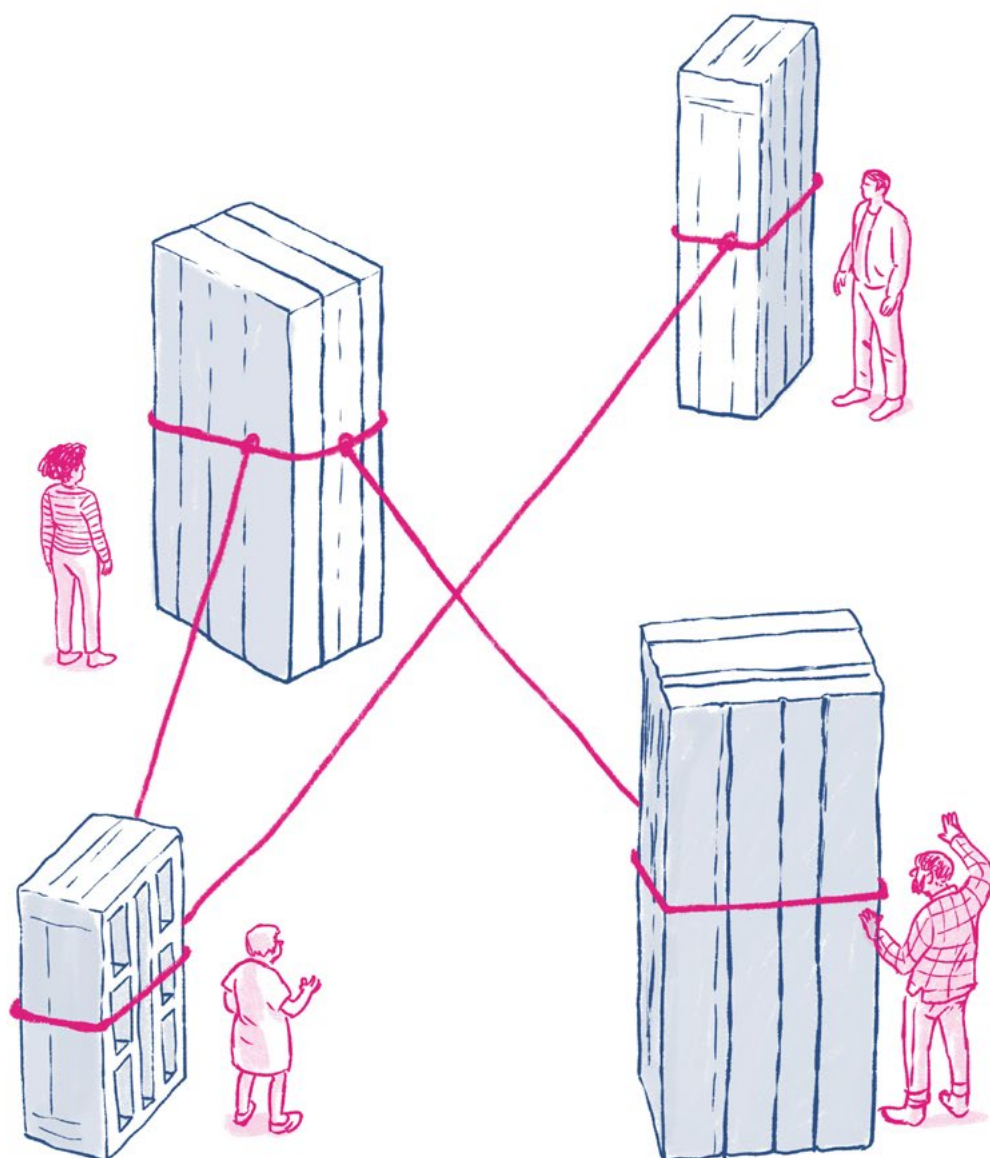
Azken finean, estrategia honen xedea ez da zerbitzu publikoa ordezkatzeari indartzea baizik. Herritar antolatuak ez dira soilik egoitza-politika baten hartzaile gisa agertzen, baizik eta bizitegi-arloari erantzuna emateko modu berrian **diseinu, kudeaketa eta zaintzako parte aktibo gisa**. Beraz, premia horri erantzutea aukera ere izan daiteke komunitatea, konfiantza demokratikoa eta erantzukidetasun publikoa indartzeko.

Lankidetza publiko-komunitariotik erantzunak artikulatzeko gakoak

Dokumentu honetan, zenbait gako eskaintzen dira ostatu eskuragarriaren erronkaren aurrean erantzun publiko-komunitarioen artikulazioarekin loturiko alderdiak ulertzeko eta kontuan hartzeko; era horretan, arreta eskaintzen zaie **ekintza publikoa eta komunitarioa bidera dezaketen edukiei**:

- 1. Arloak eta baliabideak konektatzea bizitegi-erantzun integral bat lortzeko.** Bizitegi-erantzuna ulertu behar da ez bakarrik bizitegi-unitateen hornidura gisa, baizik eta zaintzekin, gazteriarekin, zahartzearekin, nahi ez den bakardadearekin, lurralde-kohesioarekin eta bizitza komunitarioarekin lotutako sistema baten zati gisa.
- 2. Administrazioaren eta herritar antolatuen arteko gaitasunak egokitzea.** Arautzean, diru-laguntza ematean edo baimentzean bakarrik oinarritutako logika bat gainditzea, baliabide publikoak, gaitasun sozialak, jakintza teknikoa, finantzaketa, lurzorua eta konpromiso komunitarioa lotzen dituzten aliantzak aktibatzea.
- 3. Azpiegitura publiko gisa konfiantza eraikitzea.** Lankidetza publiko-komunitarioak denbora, elkarriketa, gardentasuna eta harremanetan jartzeko espazioak behar dituela onartzea, akordioak lortu, tentsioak gainditu eta askotariko eragileen arteko loturak zaindu ahal izateko.
- 4. Sistema-bokazioa duten pilotuak aktibatzea.** Ikasteko, ebidentziak sortzeko, esparru juridikoak desblokeatzeko eta gaitasun instituzional eta sozial transferigarriak eraikitzeko aukera ematen duten esperientzia mugatuak bultzatzea.
- 5. Eragile sozial eta komunitarioentzako esparru egonkorak sortzea.** Ekimen isolatuetatik lankidetza-ekosistemak lortzeko bidean aurrera egitea, egoitza-erantzun eskuragarriak, iraunkorak eta ez-espekulatiboak erdiesteko.
- 6. Gobernantza kokatua: autonomia, erantzukidetasuna eta berme publikoa.** Erabakiak hartzeko, segimendua egiteko eta erantzukidetasunerako moduak diseinatzea, egoiliarrek parte hartu ahal izan dezaten eguneroko funtzionamenduan, berme-esparru publikoa galdu gabe.
- 7. Komunitatearen ekarpena ikusaraztea eta bizitegi-erantzuna ingurunera irekitzea.** Zaintzak, laguntzak, zeregin komunak eta lurraldearekiko loturak onartzea, bizitegi-erantzunaren funtsezko zati gisa, dagoen komunitate-bilbearekin konektatuta.

1. Arloak eta baliabideak konektatzea bizitegi-erantzun integral bat lortzeko

Etxebizitza-eredu berriak bultzatzeko, ez dira soilik bizitegi-espazio gehiago sortu behar edo ezin dira Administrazio-ko sail bakar batetik bakarrik garatu. Izan ere, beharrezkoa da begirada zabaltzea eta bizitegi-premia bakardadearekin, zaintzarekin, gazteriarekin, zahartzearekin, lurralde-kohesioarekin eta bizitza komunitarioarekin lotutako fenomeno gisa ulertzea. Erronka kuantitatiboa ez ezik, kualitatiboa eta antolamenduzkoa ere bada: Administrazio Publikoaren politikak, eskumenak eta mailak koordinatu behar dira erantzun integratuak eraikitzeko.

Bizitegi-premiari ikuspegi horretatik begiratzeak esan nahi du pertsonen ibilbideek, zaintzek eta loturek **arloan, departamentuen eta administrazio-eskumenen arteko mugak gainditu egiten dituztela**. Egoera bera lotuta egon daiteke ostatu eskuragarri bat eskuratzearrekin, gazteen emantzipazioarekin, adinekoak artatzearrekin, gizarte-zerbitzuekin, hiri-plangintzarekin, errehabilitazioarekin, mugikortasunarekin, energiarekin edota dinamizazio komunitarioarekin. Hala ere, dimentsio horiek arlo, departamentu edo erakunde desberdinen mende egon ohi dira, eta horiek hizkuntza, prozedura, lehentasun eta denbora propioak izaten dituzte.

Hori dela-eta, sistema osoari begiratzearekin erantzun publikoa nola antolatzen den ere ikus daiteke. Ez da nahikoa departamentu bakoitzak bere esparruan behar bezala jardutea, multzoak erantzun integratu bat ematea lortzen ez badu. Etxebizitzaren beharrak logika sektorialak tentsioan jartzeaz gain, **koordinazio-guneak eraikitzea** behartzen du, eta, era horretan, hirigintzak, etxebizitzak, gizarte-zerbitzuek, gazteriak, adinekoek, tokiko garapenak edo parte-hartzeak arazoa elkarrekin aztertu eta erantzun partekatuak diseinatu ahal izango dituzte.

Zeharkakotasun hori ez da berez agertzen. Lidergo politikoa, erabilgarritasun teknikoa, lanerako bide egonkorak eta erronkaren ulermen komuna behar ditu. Halaber, administrazio-esparru desberdinen artean lan egitea eskatzen du: ondarea, hirigintza, arlo soziala, juridikoa, ekonomikoa eta komunitarioa. Ildo horretan, berrikuntzaren zati handi bat ez dago sustatzen den bizitegi-ereduan bakarrik, baizik eta sailak, baliabideak eta erantzukizunak **batzeko erakundeen gaitasunean** ere bai.

Bizileku bat eskuratzeko aukerak baldintza hauek izan ditzake: adina, diru-sarrerak, administrazio-egoera, laguntza-sarea, osasuna, mugikortasuna, zaintzak, komunitate-errotzea, energia-eraginkortasuna edo hurbilean zerbitzuak izatea. Hori dela-eta, sistema osoari begiratzeko, zenbat etxebizitza falta diren edo zein preziotan eskaintzen diren galdetzeaz gain, pertsona, familia edo komunitate batek lurralde jakin batean bere bizitza egin ahal izateko baldintzak zein diren ere galdetu behar da. Bizitegi-erantzuna kalitatezkoa izango da bizitegi-baliabideari bakarrik begiratzen ez badio eta **etxebizitzaren, eguneroko bizitzaren, loturen, zerbitzuen, hiri-ingurunearen eta komunitatearen arteko harremanak irakurtzen** hasten bada.

Funtsezkoa da **jarduerak batzearen logikatik erantzun integratuaren logikara igarotzea**. Administrazio Publikoak, besteak beste, lurzorua, finantzaketa, erregulazioa, bermeak, ezagutza teknikoa eta ondasunaren gaineko erantzukizuna jartzen ditu, baina elementu horiek elkarren artean artikulatu behar dira. Pieza batek modu isolatuan funtzionatzen badu, erantzunak potentzia galtzen du. Aldiz, elkarren artean konektatzen badira, pertsonen eta lurraldeen benetako konplexutasunetik hurbilago dagoen bizitegi-politika sor daiteke.

Zure proiektuan, **non lortu duzue etxebizitzaren, gizarte-zerbitzuen, gazteriaren, hirigintzaren edo beste arlo batzuen arteko begiradak lotzea? Nola gauzatu ahal izan da koordinazio hori? Zer zaindu beharko litzateke zeharka lan egiteko modu hori errepikatu edo zabaldu dadin?**

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA

Gako honek [Koordinazio Espazioak](#) eta [Helburuaren argitasuna](#) ezaugarriekin bat egiten du.

Gogoan izan behar da lankidetzaren proiektuek iparrorratz partekatua behar dutela: formulazio erraz bat, larrialdiak, administrazio-mugak edota interes desberdinak agertzen direnean, alde guztiek zer lehenetsi jakin dezaten.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Bizitegi-eskubidea adreilutik haratago ulertzeko baliabideak: zaintzak, emantzipazioa eta lurralde-kohesioa biltzen dituen sistema.

Departamentu arteko diagnostiko parte-hartzailea Txirikordan.

Proiektu honen logikak "etxebizitza adreilu gisa" ikuspegiarekin hausten du, gizarte-arazo gurutzatuei erantzuteko tresna moduan ulertzearen. Hirigintzako diseinu isolatua izan ordez, hasierako fasetik Gazteria eta Gizarte Zerbitzuetako arloak inplikatu zituen, eraikinak denboran zehar eraikitako hipotesi sozial bati erantzutea ahalbidetzeko; alegia, gazteen emantzipazioa eta adinekoen nahi gabeko bakardadea aldi berean jorratzea, eguneroko interdependentzia sustatzen duen belaunaldien arteko eredu baten bidez.

<https://www.usurbil.eus/es/txirikorda>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Koordinazio espazioak](#)

Belaunaldiak elkartzea, elkarrekin bizitzeko.

Bizihabi Eusko Jaurlaritzako Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografiko Sailak 2023an bultzatutako belaunaldien arteko elkarbizitza-programa bat da. Gela libre bat duten 65 urtetik gorako pertsonak eta ostatu eskuragarria bilatzen ari diren 35 urtetik beherako gazteak jarri nahi ditu harremanetan. Etxebizitza eskuratzeko errazteaz gain, nahi ez den bakardadeari aurre egitea, belaunaldien arteko loturak sendotzea eta elkarri laguntzeko harremanak sustatzea ditu helburu, jarraipena eta bidelaguntza eskaintzen dituen eredu baten bidez.

<https://bizihabi.eus>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Prozesuen bideratzea](#)

Bitartekaritza profesionala bizitegi-bazterketaren aurrean, SIPHO programan.

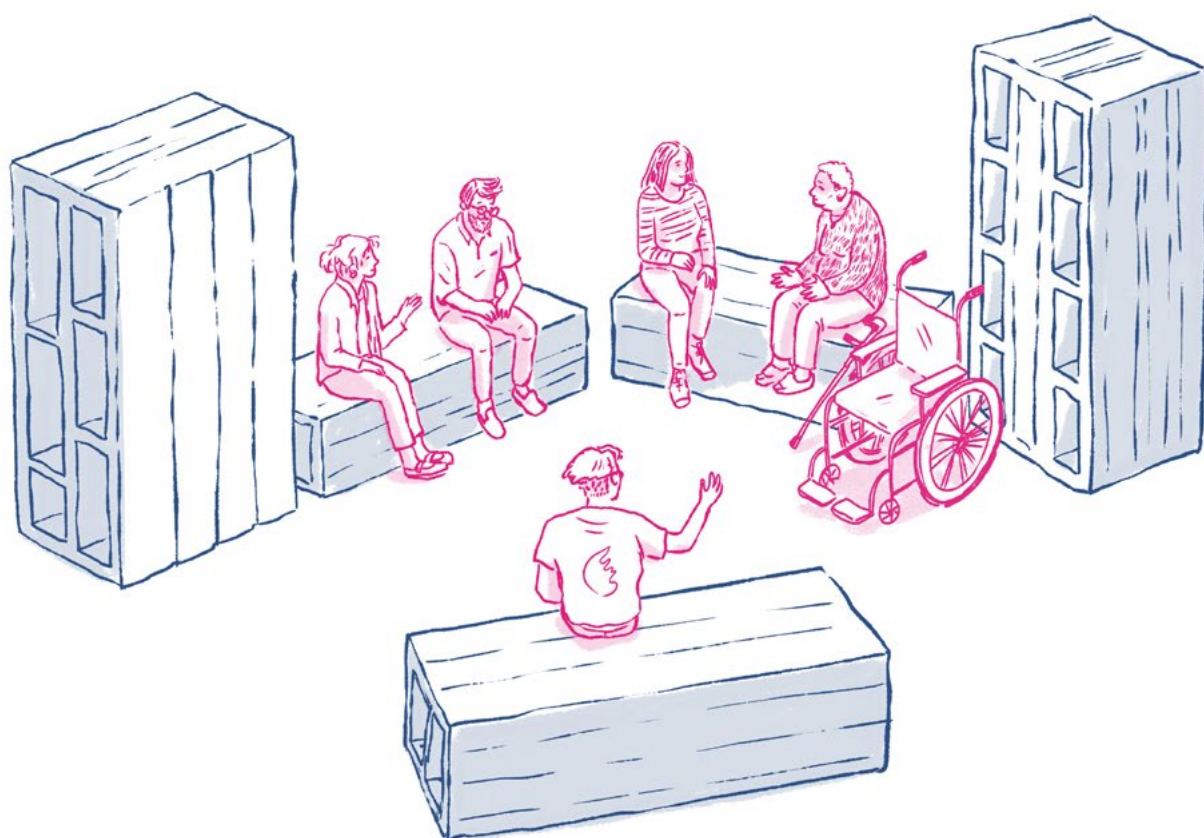
Praktika honen bitartez, bitartekaritza etxebizitza-galeraren aurreko prebentzio-arloko azpiegitura publiko bilakatzen da. Gizarte-zerbitzuak, epaitegiak eta herritarren erakundeak (adibidez, PAH) koordinatzean, zerbitzu profesionalizatu honek familia kalteberen hamar etxegabetzetik bederatzi saihestea lortzen du. Horren logika inspiratzailea modu prebentiboan eta azkar jardutea da, informazioa zentralizatuz, unean-uneko laguntzatik haratago doan esku-hartze integrala eskaintzeko.

<https://www.consorciohabitatge.barcelona/es/asistencia-desahucios>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Prozesuen bideratzea](#)

2. Administrazioaren eta herritar antolatuen arteko gaitasunak egokitzea

Lankidetza publiko-komunitarioa ez da soilik kontsultatzea, diruz laguntzea edo eskuordetzea. Lankidetza horrek gaitasunak batzea eskatzen du. Beraz, baliabide publikoak, ezagutza teknikoa, energia soziala, berme juridikoak, finantzaketa, lurzorua, konfiantza eta konpromiso komunitarioa lotu behar dira bizitzeko eta bizi-proiektu bat garatzeko leku duina izateko beharrari erantzun partekatua emateko, diru-sarreraren arabera kostuarekin.

Lankidetza honen barruan, erronka garrantzitsuenetarikoa bat da Administrazio Publikoaren egitekoa berrikustea. Haren erregulazioa, eskubideen bermea, ondasun publikoen babesa, legezkotasuna eta kontrol ekonomikoa lagaezinak dira. Hala ere, laguntzak, lizentziak edo baimenak ematera edo ukatzera mugatzen denean, erronka konplexuei aurre egiteko duen gaitasunaren zati bat galtzen du. Bizitegi-premiak **baldintzak aktibatze, baliabideak konektatzeko eta gaitasunak lotzeko** gai den erakunde bat eskatzen du, horiek bananduta behar adinako erantzun bat lortzea zaila bailitzateke.

Gaitasunak egokitzea edo batzea da bizitegi-erronka jorratzeko beharrezkoak diren baliabideak **sistemako leku ezberdinetan banatuta daudela** onartzea. Lurzorua esku publikoetan egon daiteke, energia soziala herritarren kolektiboetan, gaitasun teknikoa talde profesionaletan, harreman-esperientzia erakunde sozialetan, finantzaketa askotariko tresnetan eta ezagutza kokatua arazoa zuzenean bizi duten pertsona eta komunitateengan. Gaitasun horietako bakar batek ere ez du, berez, bizitegi-premiaren konplexutasuna konpontzen. Indarra hartzen du erantzun partekatu baten inguruan konbinatzen badira.

Lankidetza-modu hori ez da parte-hartze apaingarria edota herritar antolatuei kontsulta soil bat egitea. Hain zuzen ere, **interes orokorrera bideratutako koprodukzioa da**, eta, horrela, eragile bakoitzak zerbait espezifiko eta beharrezkoa jartzen du. Administrazioak esparru komuna babesten du, bermeak ematen ditu, arautu egiten du, baliabideak mobilizatzen ditu eta erantzukizun publikoari eusten dio. Gizarte-erakundeek, kooperatibek, auzo-sareek edo ekimen komunitarioek hurbiltasuna, lurraldearen irakurketa, bitartekaritza-gaitasuna, eguneroko lotura eta etxebizitza eskuragarriak, inklusiboak eta ez espekulatiboak lortzeko moduekiko konpromisoa ematen dituzte.

Gakoa da bi sinplifikazio saihestea. Lehena administrazioak bakarrik egin dezakeela pentsatzea litzateke, baldin eta eskumenak eta aurrekontua izanez gero. Bigarrena, berriz, komunitate antolatuak prozesu konplexuak jorra ditzakeela pentsatzea litzateke, esparru publikorik, egonkortasunik, baliabiderik eta bermerik gabe. Gaitasunak batzea **bi aldean arteko interdependentzia** onartzea da: publikoak zuzenean kontrolatzen ez dituen jakintza eta energia sozialak aktibatu behar ditu, eta komunitarioak esparru instituzional bat behar du, prozesuek segurtasuna, zilegitasuna eta jarraipena izan ditzaten.

Hori dela-eta, lankidetza ahuldu egiten da alde batek uste badu besteak oztopatu, inbaditu edo moteldu besterik ez duela egiten. Halaber, lankidetza ahultzen da lankidetza erantzukizun publikorik gabeko lagapenarekin nahasten

bada. Ahalik eta azkarren erakutsi behar da bizitegi-erantzunak indarra hartzen duela eragile bakoitzak "berea" bakarrik emateaz gain, jarduteko duen modua doitzea onartzen duenean, guztiak hobeto funtziona dezan. Piezak batu ez ezik, egokitu egin behar dira **lehen ez zegoen gaitasun kolektiboa sortzeko**.

Zure proiektuan, **administrazioaren, herritar antolatuen eta beste eragile batzuen zer gaitasun ari dira dagoeneko bizitegi-premiari erantzuten?**
Lehendik dauden zer baliabide egokitu daitezke hobeto inpaktua handitzeko?
Zer-nolako elkarrizketak laguntzen ari dira edo lagun dezakete laguntzan oinarritutako harreman batetik koprodukzioko harreman batera igarotzeko?

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Lankidetza-moduak](#) eta [Aurrekontua eta baliabideak](#) ezaugarriekin bat egiten du.

Ezaugarri horiei erreparatuta, esan dezakegu lankidetza heldu bat hasteko ez dela soilik "nork zer egiten du" galdetu behar, baizik eta eragile bakoitzak zer ekarpen egiten duen jakin behar da, erraz ordezkari ezin daitekeena: auzotarren konfiantza, esperientzia teknikoa, arautzeko gaitasuna, eguneroko presentzia edo lurraldearen ezagutza.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Aktibo publikoak herritar antolatuen konpromiso sozialarekin eta jakintza teknikoarekin konektatzeko tresnak.

“Zubi” operadoreak eta kudeaketa delegatua Habitat3an.

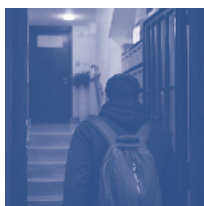

Jardunbide egoki honek bitarteko erakundeak sortzea proposatzen du, burokraziaren, komunitatearen eta merkatuaren artean interfaze gisa jarduteko. Hirugarren sektoreak bultzaturiko fundazioa denez, administrazioak bereizita izan ohi dituen higiezin-, gizarte- eta lan-arloko prestazioak nahasten ditu, ibilbide osoak kudeatuz eta administrazioiko “botila-lepoak” kenduz, irabazi-konpromiso mugatu baten bidez.

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Lankidetzaz-moduak](#)

Inklusiorako higiezin agentzia soziala Alazti Fundazioan.

Gakoa da azpiegitura egonkor bat sortzea, baztertze-egoeran dauden pertsonen etxebizitza eskuratzeko sistema iraunkor bat antolatzen duena, Housing Led filosofian oinarritua. Erabilitako etxebizitzak erosten, birgaitzen eta aktibatzen dituen higiezin agentzia sozial autosostengarri gisa funtzionatzen du, eta, horrela, etekinak dagoen parkea handitzeko berriz inbertitzeaz gain, inbertsio filantropikoa laguntza sozial teknikoarekin konektatzen du.

<https://www.alaztifundazioa.org>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

Kudeaketa komunitariorako lehentasunez erostea eta atzera eskuratzeko Orsola Etxean.

Administrazioak lehentasunez erosteko eskubidea erabiltzeak aukera ematen du merkatu pribatura ateratzen diren eraikin osoak erosteko, haien kudeaketa gizarte-erakundearen eskutik lagatzearen. Logika hori biderik azkarrena da finkatutako auzoetan espekulazioa geldiarazteko eta parke publikoa handitzeko, obra berriaren zain egon beharrik gabe. Era horretan, erantzukizun operatiboa lurraldean errotuta dauden gizarte-eragileen esku uzten da.

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

“Bizitzeko leku bat” plataforma (Perviure).

Gailu digital honen gakoa da antolatutako taldeen premia lurraldean gutxiegi erabiltzen den ondarearekin konektatzeko gaitasuna duela. Lankidetzako etxebizitza-proiektuak lantzeko moduko lurzoruak eta eraikinak (publikoak edo erabilerarik ez duten pribatuak) identifikatzen dituen interfaze baten antzekoa da, eta gaur egun bizitegi-sistematik kanpo dauden baliabideak mobilizatzea erraztu eta gizarte-ekonomiaren zerbitzura jartzen ditu.

<https://perviure.org>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

Borsa de Lloguer (Bartzelonako alokairu-poltsa).

Praktika honen arabera jakin daiteke nola mobilizatu daitezkeen etxebizitza pribatu hutsak alokairu sozial aldera, hibridazio etikoaren bidez. Administrazioak jabeek berme publikoak eta segurtasun juridikoa ematen dizkien bitartean, kontratuak kudeatzeko eta familiei laguntzeko lana gizarte-operadore espezializatuen esku uzten da (adibidez, Provivienda edo Habitat3); modu horretan, etxebizitzaren premiari azkar erantzuteko aukera sortzen da, berehalako obra berriak egin beharrik gabe.

<https://www.consorcihabitatge.barcelona/es/acceso-la-vivienda/bolsa-de-vivienda-de-alquiler-de-barcelona>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

Bizigune. Euskadiko etxebizitza hutsaren programa .

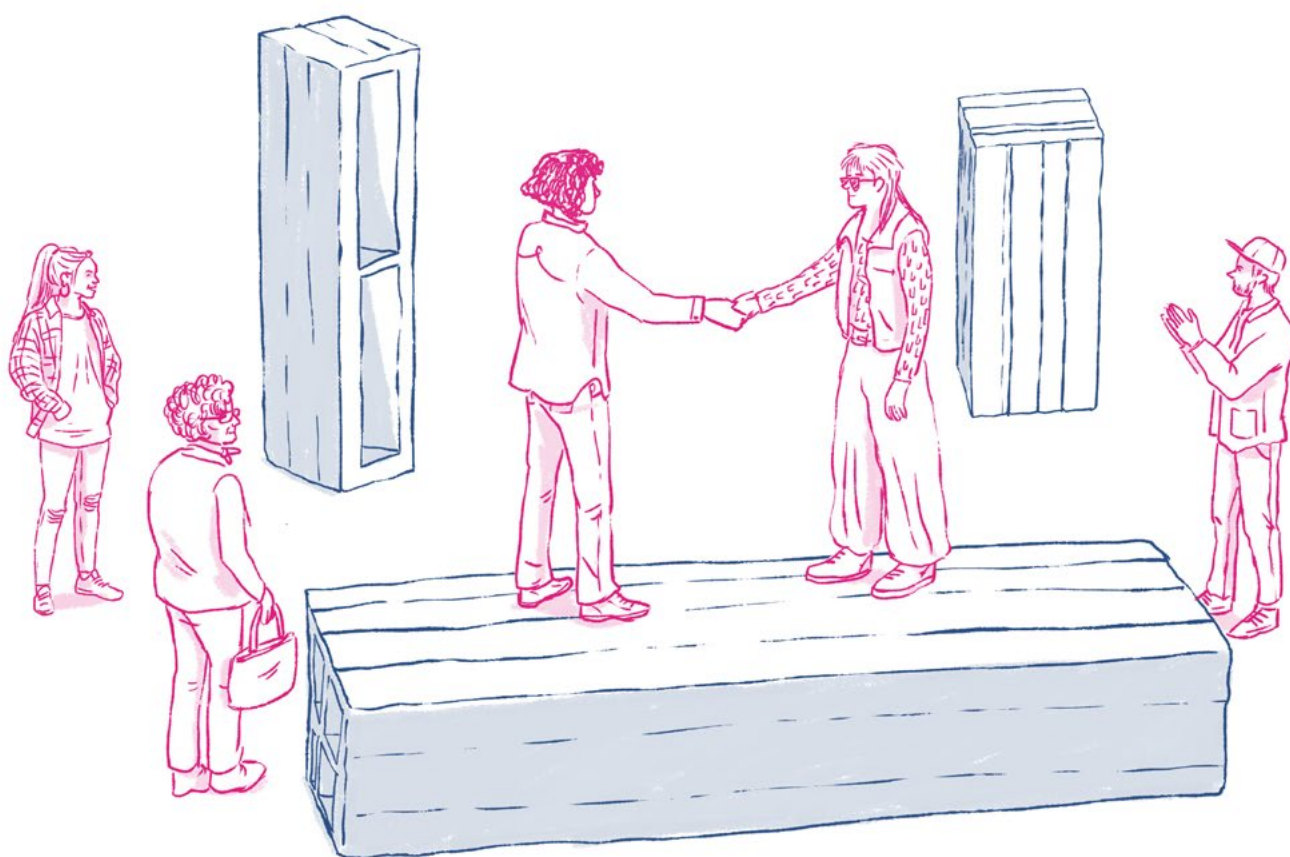
Eusko Jaurlaritzak bultzaturiko proiektu aitzindari honek (2003) etxebizitza pribatu hutsak nola aktibatu erakusten du, babestutako alokairu-parkea handitzeko, etxebizitza berriak eraiki beharrik gabe. Jabetzak etxebizitza aldi baterako lagatzen dio Alokabideri, eta horrek kudeaketa onartzeaz gain, errenta kobratzea bermatzen du, segurtasun juridikoa eskaintzen du eta etxebizitza egoera onean itzultzen du. Trukean, etxebizitza Etxebiden izena emanda dauden pertsonen esku uzten zaie, alokairu eskuragarria izateko aukera emanez. Bitartekaritza-eredu honi esker, jabeak izan dezakeen arriskua murrizten da, gutxiegi erabilitako baliabidea bizitegi-premiaren aurrean erantzun sozial bihurtzearekin batera.

www.euskadi.eus/eusko-jaurlaritza/-/hutsik-dagoen-etxebizitza-bat-baduzu

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

3. Azpiegitura publiko gisa konfiantza eraikitzea

Konfiantza ez da gehigarri emozional bat. Lankidetza publiko-komunitarioari eutsi ahal izateko baldintza operatiboa da. Konfiantzarik gabe, harremana defentsibo, motel edo formal hutsa izatera iristen da. Konfiantzarekin, aldiz, oztopoak desagertzen ez diren arren, hitz egin, gainditu eta jorratu daitezke lotura hautsi gabe. Beraz, konfiantza eraikitzea da administrazioak, herritar antolatuek eta beste eragile batzuek esparru partekatu batetik lan egin ahal izateko baldintzak sortzea, baita aldeak, tentsioak edo ziurgabetasunak daudenean ere.

Konfiantza horrek denbora, argitasuna eta harremanak izateko espazioak eskatzen ditu. Horrez gain, alderdi bakoitzaren beldurrak adieraztea eskatzen du, blokeo bihurtu baino lehen. Administrazioan kontrola galtzeko, ondasun publikoak arriskuan jartzeko, arrisku juridikoak hartzeko edo mantentzeko zailak diren prozesuak irekitzeko beldurra izan daiteke. Herritar antolatuek burokraziarekiko, erakundeen denborarekiko, jarraitutasun politikorik ez izatearekiko edo lankidetza benetako eragin-gaitasunik gabeko zama bihurtzeko aukerarekiko mesfidantza gerta daiteke. Era horretan, **beldur horiek esplizitu egiteak aukera ematen du sistemaren informazio gisa eta ez erresistentzia indibidual gisa tratatzeko.**

Dena proiektua erabat martxan jarri aurretik hasten da. Izan ere, beharrezkoa da aurretik harremanak prestatzea: topaketak sortzea, ikuspegiak partekatzea, erantzukizunak argitzea, hizkuntzak itzultzea eta izan daitezkeen tentsioak aurreratzea. Ez da komeni prozesua fase operatiboan sartu arte itxarotea, harremanak funtzionatzen duen egiaztatzeko. Erabakiak, espazioak edo erantzukizunak partekatu behar direnean, **konfiantzak berariazko prestakuntza behar du.**

Komunitate-dimentsioko ostatu-baliabideetan, **konfiantzak laguntza ematen du pertsonak erabiltzaile indibidual gisa soilik har ez daitezen, eraikitzen ari den “gu” baten zati gisa baizik.** Subjektu kolektibo bizilagun hori ez da automatikoki agertzen eraikina edo bizileku-premia partekatzeagatik; izan ere, denbora, elkarrizketa, akonpainamendua eta bizikidetzari, zereginei, zaintzari, espazio komunei eta desadostasunak jorratzeko moduei buruzko gutxieneko akordioak behar ditu.

Halaber, erakundeen barruan konfiantza izatea garrantzitsua da. Talde juridikoak, ekonomikoak, teknikoak edo kontrolekoak proiektuen amaieran bakarrik agertzen badira, blokeatzeko instantzia moduan har daitezke. Beraz, hasieratik horiek txertatzeak aukera ematen du zalantzak aurreikusteko, proiektuaren zentzua azaltzeko eta segurtasun partekatua eraikitzeko. Kanpoalderako konfiantza sendoagoa izango da ziurgabetasunak aurretik erakundearen barruan bertan landu badira.

Era berean, herritarrei eta gizarteari dagokienean —erakundeak, auzo-sareak, hirugarren sektoreko mahaiak edo talde bultzatzaileak—, beste lerrokatze batzuk zaindu behar dira, itxaropenak, rolak eta erantzukizunak sakabanatuta edo egokitu gabe gera ez daitezen.

Konfiantza ez da batera lortzen. Errutina zehatzak jarraitu behar dira: aldizkako bilerak, jarraipen-espazioak, berrikus daitezkeen akordioak, bi norabideko kanalak eta gatazkak eta ikaskuntzak berrikusteko uneak. Tresna horiei esker, konfiantza ez dago kidetasun pertsonalen, lidergo informalaren edo borondate onaren mende soilik. Desadostasunak, atzerapenak edo erabaki zailak agertzen direnean, **prozesuari euts diezaiokeen harreman-azpiegitura bihurtzen dute.**

Konfiantza sendotzen da alderdiek egiaztatzen dutenean adostutakoa betetzen dela, zailtasunei buruz hitz egin daitekeela eta harremana eten gabe prozesua doitzeko espazioak badaudela. Gatazka ez da saihestu behar, baizik eta hori zeharkatzeko oinarri nahikoa eraiki behar da.

Azkenik, **proiektu pilotuak ikaskuntza partekatuaren gune seguru bilaka daitezke,** eta, arlo horretan, administrazioak, herritar antolatuek eta beste eragile batzuek egiaztatu behar dute benetan zerk funtzionatzen duen, eta beharrezkoa doitu eta konfiantza eraiki behar dute konpromiso argiak eta emaitza zehatzak kontuan hartuta.

Zure proiektuan, **zer-nolako konfiantza-harremanak ari dira administrazioaren, herritar antolatuen eta beste eragile batzuen arteko lankidetzari eusten? Aurretiko zer elkarrizketa, akordio edo esperientzia ari dira laguntzen alderdi bakoitzaren gaitasunak, mugak eta erantzukizunak hobeto ezagutzeko? Dagoeneko dauden zein baliabide, denbora, espazio edo konpromisok indartu dezakete lankidetzak eta zehatzago egin dezakete?**

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Prozesuen bideratzea](#) eta [Komunikazioa](#) ezaugarriekin bat egiten du.

Idea garrantzitsu batekin lotzen da: konfiantza izateko, elkarrizketa zailak zaintzeko moduak ere kontuan izan behar dira. Informazioa emateaz gain, zalantzak, erresistentziak eta desadostasunak adierazi ahal izateko uneak sortu behar dira, horiek blokeotzat hartu gabe.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Gardentasuna eta bitartekaritza lantzeko gailuak, elkarrekiko konfiantza akordio egonkorren oinarri bilakatuta.

Prebentziozko bitartekaritza zerbitzu publiko gisa, SIAMean .

Konfiantza eraikitzeko, merkatuko informazioaren asimetria orekatu behar da, doako aholkularitza juridikoaren eta alokairu- eta hipoteka-arloko gatazketako borondatezko bitartekaritzaren bidez. Herritarrak beren eskubide zibiletan ahaldundu behar dira, judizializazioa saihesteko; era horretan, segurtasun juridikoko esparru bat sortu behar da, maizterrek zein jabeek gatazka sortu aurretik beren betebeharrak eta bermeak ezagutu ditzaten.

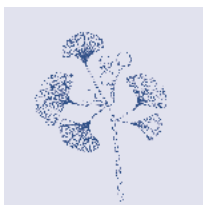
<https://www.navarra.es/es/tramites/on/-/line/servicio-de-mediacion-y-asesoramiento-en-materia-hipotecaria-y-de-alquiler-de-vivienda>

<https://provivienda.org/nuevo-servicio-de-informacion-asesoramiento-y-mediacion-en-vivienda-navarra>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Prozesuen bideratzea](#)

Parte-hartzeko diseinuaren metodologia Care Living Labs Maison Biloba Huis-en.

Belgikako praktika honek etxebizitza- eta zaintza-arloko proiektuen garapenean, ebaluazioan eta baterako egokitzapen sortzailean sartzera behartzen ditu azken erabiltzaileak eta familiak. Etorkizuneko biztanleen inguruko informazioa zuzenean jasotzean, diseinu arkitektonikoa eta soziala benetako nahi eta lehentasunetara egokitu dela bermatzen du administrazioak, eta, horrela, konfiantza eraikitzen du, entzute aktiboa eta erabakiak partekatuta hartzeko modua jorratuz.

<https://www.maisonbilobahuis.be>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Prozesuen bideratzea](#)

Aktibismoaren inguruan herritarrek egindako mapak (Inside Airbnb / Stop Desnonaments).

Ekimen horiek erakusten dutenez, herritar antolatuek lurralde-adimen baliotsua sor dezakete, administrazioa baino lehen geolokalizatuta pisu turistikoaren saturazioa edo etxegabetzeko arriskua bezalako fenomenoak. Mapa horiek ez dira salatzen bakarrik erabili behar, merkatuaren errealtatea agerian uzten duen konfiantzazko azpiegitura bezala erabili baitaitezke, eta behatoki publiko sendoak sortzeko oinarri gisa ere balio dute. Horiek erabiltzea funtsezkoa da merkatuko mutazioak goiz detektatzeko eta komunitateak berak sortutako ebidentzietan oinarritutako politikak bideratzeko.

<https://insideairbnb.com/barcelona>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Hibridazioa](#)

Merkatuaren gardentasunerako herritarren adimena, REVIU plataforman .

Konfiantza eraikitzeko, alokairu-merkatuko informazioaren asimetria zuzendu behar da, pisuei, etxejabeei eta higieizinei buruzko aipamenen lankidetzaplataforma baten bidez. Era horretan, adimen kolektiboa aktibatu behar da, maizterrek benetako esperientziak parteka ditzaten, bizigarritasun-egoeraren, jasotako tratuaren eta abusu-egoera posibleen inguruan. Horrela, herritarrek ez dira soilik erabiltzaile kaltebera gisa agertzen merkatuaren aurrean, baizik eta beste pertsona batzuentzat baliagarria den informazioaren ekoizle gisa eta oinarritik gardentasuna sortzeko gai den agente gisa.

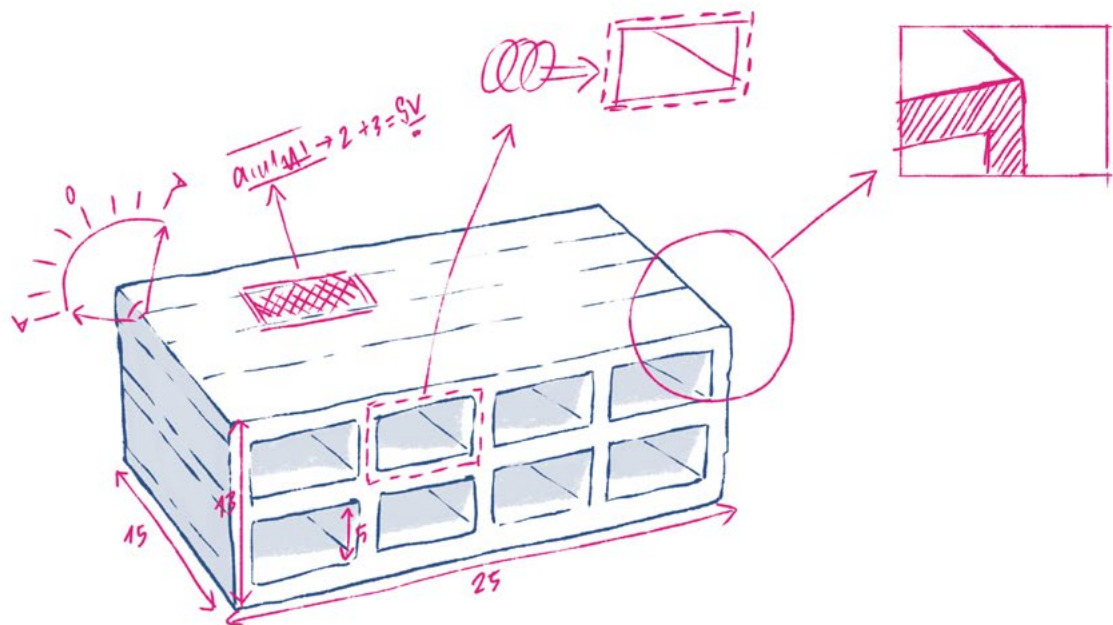
<https://reviucasa.com/es>

<https://idrabcn.com/es/proyecto/reviu-resenas-de-pisos-reales>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Irekiera maila](#)

4. Sistema-bokazioa duten pilotuak aktibatzea

Proiektu pilotuak funtsezkoak dira ostatu-premia eskuragarriaren aurrean erantzun berriak emateko, baina ez lirateke berez helburu gisa ulertu behar. Balio nagusi bat dute; hau da, gaitasun sistemiko egonkorrak sortzeko aukera ematen dutela: harremanak izateko moduak, prozedurak, ikaskuntza juridikoak, erakundeen konfiantza, ezagutza teknikoa eta eutsi eta zabaldu daitezkeen lankidetza-egiturak.

Pilotu bat ez da esperientzia txikia, behin-behinekoa edo arrisku txikikoa soilik. Ikaskuntza instituzional eta komunitarioko gune bat da, eta aukera ematen du hipotesiak probatzeko, arauak egokitzeko, bizikidetza-ereduak lantzeko, logika sektorialak berrantolatzeko eta bizitegi-erantzun batek funtzionatzeko zer-nolako baldintzak behar dituen egiaztatzeko. Egoera zehatz bat konpontzeaz gain, **aukera eman behar du administrazioak, herritar antolatuek eta beste eragile batzuek eginez ikas dezaten**, informazio kokatuarekin eta ez soilik aurretiko diseinuak edo esparru itxiak erabilia.

Zentzua izan dezan, pilotuak sistema-bokazioarekin jaio behar du. Horren arabera, esperientzia bakoitzak gaitasun transferigarriak sortzen lagundu beharko luke: sarbide-irizpideak, lankidetza-akordioak, laguntza-tresnak, jarraipen-ereduak, ikaskuntza juridikoak, finantza-eskemak edo beste proiektu batzuetarako baliagarri izan daitezkeen gobernantza-moduak. Pilotuak funtzionatzen duen bakarrik ez da galdetu behar, baizik eta **zer instalatuta uzten duen, hurrengo esperientzia zerotik has ez dadin.**

Pilotuek **aurrera egitea** ahalbidetzen dute, **hasieratik ziurtasun osoak eskatu gabe**. Ingurune mugatu batean, aldeek egiazta dezakete zerk funtzionatzen duen, zer berrikusi behar den eta zer-nolako arriskuak har daitezkeen. Esperientzia batek emaitzak ematen dituenean, erakundeek berrikuntzaren aurrean duten beldurra murrizten da, balio eredugarria sortzearekin batera: errazagoa da beste pertsona, erakunde, talde tekniko edo administrazio batzuek pentsatzea antzeko zerbait ere egin daitekeela haien lurraldean.

Lehen pilotua aukeratzea funtsezkoa da. Beti ez da komeni proiektu konplexuenetik hastea, zailtasun tekniko, sozial, juridiko edo ekonomiko handiagoak dituztenetatik. Hobe da **bidea hastea** ikastearen, balioa erakustearren eta legitimitatea eraikitzearen **aldeko baldintzak dauden ingurune batean**. Ondoren, konplexutasuna areagotu, ikaskuntzak helarazi eta egoera zorrotzagoak jorratu ahal izango dira.

Sistema-bokazioa duten pilotuak aktibatzeak, beraz, aldi berean bi eskala lantzea eskatzen du: **esperientzia zehatza zaintzea eta gainerako multzoari zer irakasten dion ikustea**. Pilotu on bat ez da bere funtzionamenduan agortzen; bidea irekitzen du, ebidentziak sortu, ikaskuntzak agindu eta baldintza hobeak prestatzen ditu, bizitegi-erantzuna hazi, egokitu eta denboran zehar mantendu dadin.

Zure proiektuan, zein esperientzia pilotu ari da jada ikaskuntza baliagarriak sortzen, bizitegi-erantzuna handitzeko? Zein baldintzak ahalbidetu dute pilotu horrek aurrera egitea eta testuinguru berrietara transferitu ahal izatea? Zer ikaskuntza sistematizatzea komeni da proiektua salbuespen gisa gera ez dadin eta esparru egonkorrago baten hasiera bezala izan dadin?

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Ebaluazioa](#) eta [Hibridazioa](#) ezaugarriekin bat egiten du.

Ezaugarri horiek aintzat hartuta, pilotua ikaskuntza partekatuaren gailu baten antzera uler daiteke: proba operatiboa izateaz gain, erabakiak, akatsak, egokitzapenak eta beharrezko baldintzak dokumentatzeko modu bat da, beste pertsona batzuek ikasitakoa berrerabili ahal izateko.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

'Eginez ikasteko' eta arau-esparruak eraldatzeko beharrezkoak diren ebidentzia praktikoak sortzeko esperientziak.

NAVISKOOP (Nafarroa) hitzarmena eta arau-ebidentziaren sorrera .

Hainbat udalerritako pilotuak lantzen ari dira Nafarroako Lankidetzaren Etxebizitzaren Lege berria idaztearekin batera; beraz, zuzkidura-lurzoruei edo sustapenerako laguntzei buruzko ikaskuntza praktikoak zuzenean araudi bilakatzen dira. "Eginez ikasteko" logika horri esker, administrazioak bere esparru juridikoak doitu ahal izango ditu, eskalatu aurretik benetan izandako arrakasta-esperientzietan oinarrituta.

<https://www.nasuvinsa.es>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Ebaluazioa](#)

"Lifetime Homes" irisgarritasun unibertsaleko pilotuak.

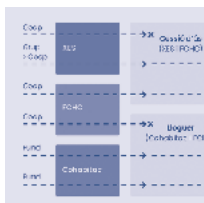
Erresuma Batuko tradizioan inspiratuta, pilotu horiek etorkizuneko edozein osasun-egoerara egokitu daitezkeen etxe irisgarrietarako diseinu-baldintzak probatzen dituzte. Horien logika inspiratzailea "birdimentsionamendua" da: pertsonen laguntzea egokiak izaten jarraituko duten etxeetan bizi daitezen, baldin eta haien mendekotasuna handitzen bada, egoitza-zerbitzu soziosanitarioen gaineko presioa gutxituz eta autonomia iraunkorra sustatuz.

<https://cae.org.uk/our-services/housing-services/lifetime-homes>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Helburuaren argitasuna](#)

Fase kritikoetarako udal diru-laguntzak.

Finantza-tresna honek lankidetzaren proiektuen hasierako "itopuntua" ebazten du, proiektuak etxebizitza babestuen kalifikazio ofiziala lortu aurretik arkitekturako eta azterketa tekniken ordainsariak estaltzeko zuzeneko laguntzak eskaintzen dituelako. Pilotuen bideragarritasuna desblokeatzeko funtsezko tip bat da; izan ere, taldeei aukera ematen die banku-finantzaketako zirkuituak edo estatuko diru-laguntzak aktibatu aurretik behar dituzten hasierako gastu profesionalen aurre egiteko.

<https://habitatge.social/barcelona/es/convenio/sobre-el-convenio>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

Kabian proiektua.

"Aukera kolektiboko azpiegitura" bezala pentsatuta, pilotu hau hiri finkatuaren benetako aukerak ikertzeko egindako lan batetik sortu da, gutxi erabilitako hiri-hutsuneak eta orubeak etxebizitza eskuragarriarekin "enpastatzea" proposatzearren. Eraikuntza-sistema industrializatua erabiltzen du, zurezko egitura arinekoa, azkar, modu iraunkorrean eta kostu txikiarekin gauzatzeko aukera ematen duena, eta prozesua laneratzeko prestakuntza-programekin lotzen du. Urbanbat Jaialdiaren zeregina funtsezkoa da engranaje honetan, kultura kritikoko laborategi gisa jarduten baitu. Horrela, herritarren topaketa erabiltzen du diziplinaz gaindiko bizitegi-formula berriak aztertzeke eta eztabaidatzeko; formula horiek ebidentziak sortzeko eta kudeaketa publiko eta komunitarioko hainbat testuingurutan eskalatzeke diseinatutako prototipo baten bidez baliozkotuta daude.

https://urbanbat.org/portfolio_page/kabian

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Ebaluazioa](#)

Koobizitza sarea.

Ordezkaritza-lanaz haratago, sare honek elkarrizketa aditu gisa funtzionatzen du Euskadin eta Nafarroan etxebizitza kooperatiboko proiektuak aurkitzeko eta haiekin konektatzeko. Tokiko hainbat ekimen biltzean, administrazioei eta talde interesatuei aukera ematen die gertuko pilotuak aurkitzeko, haien kudeaketa profesionalizatzeko eta ikaskuntza teknikoak partekatzeko, ereduaren eskalatzeko elkarri laguntzeko egitura batetik bideratuz.

<https://www.koobizitza.org/eu/koobizitza-home-euskara>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Lankidetzaren moduak](#)

MapaViviendaCooperativa.es.

Plataforma hau sektorearen benetako eskala bistaratzeko behin betiko tresna da, garapen-fasearen arabera (taldea, lurzorua, eraikuntza edo bizikidetzak) sailkatutako ekimen guztiak geolokalizatzen baititu. Funtsezkoa da udalerriek antzeko testuinguruetako beste pilotu batzuk aurkitzeko, bakarrik ez daudela egiaztatzeke eta lurralde osoan jada lanean ari den eta hazten ari den ekosistema batekin aliantzak egin ahal izateke.

<https://mapaviviendacooperativa.es>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Komunikazioa](#)

Etxebizitza kooperatiboari buruzko ohiko galderen gida.

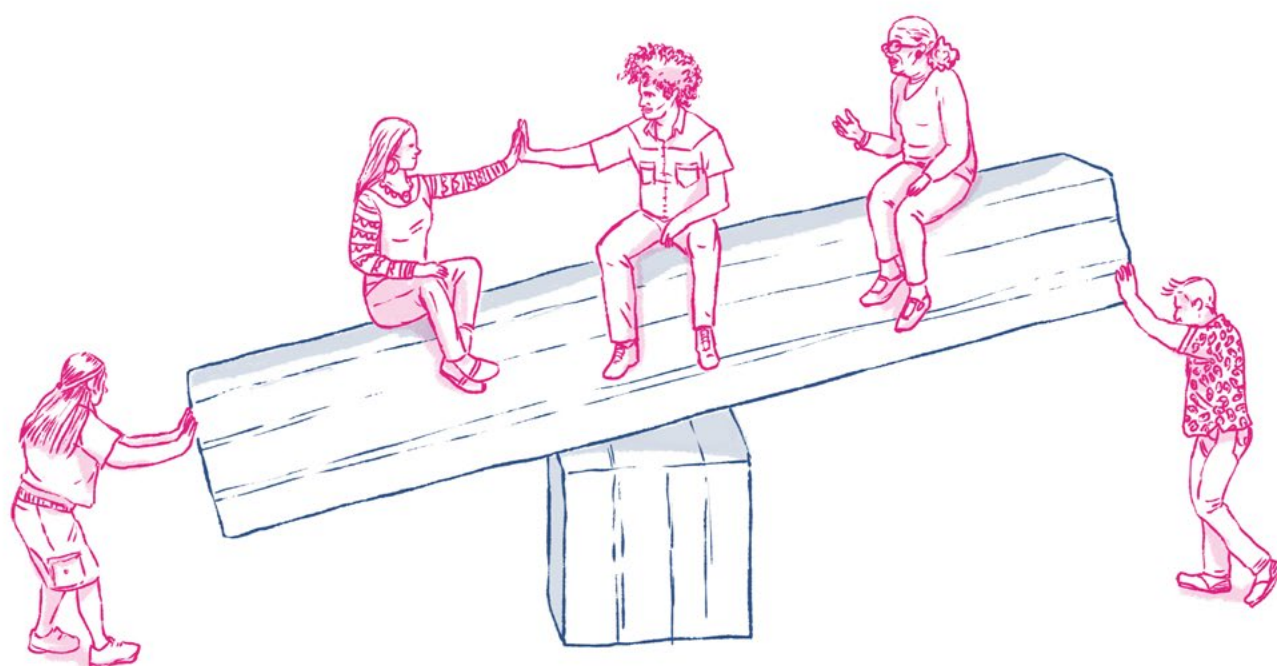
Ezagutza-azpiegitura honetan, ereduaren esparru juridiko, ekonomiko eta arkitektonikoari buruzko 80 erantzun tekniko biltzen dira. Pilotu berrientzako funtzio nagusia da prozesu bakoitzean "gurpila asmatzea" saihestea, eta, era horretan, informazio-oinarri zorrotza eskaintzen du, ekimen berrien diseinua arindu eta aurretiko proiektuek metatutako ikaskuntza egonkortu ahal izateko.

www.koobizitza.org/wp-content/uploads/2025/08/FAQs_koobizitza_Erabilera_Lagapeneko_Etxebizitza_Kooperatiboa_eus.pdf

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Komunikazioa](#)

5. Eragile sozial eta komunitarioentzako esparru egonkorak sortzea.

Etxebizitza-eredu berrien erronkak denboran zehar mantenduko diren erantzunak behar ditu. Unean uneko proiektuek bidea ireki dezaketen arren, ez dira nahikoa, lankidetzako esparru egonkorak sortzen ez badituzte. Era horretan, esperientzia isolatuetatik lankidetzak publiko-komunitario instituzionalizatura igaro behar da, eta hori gai izango da operadore sozial eta komunitarioei segurtasuna, jarraitutasuna eta hazteko gaitasuna emateko.

Erronka nagusietako bat da lurzoru, eraikin edo proiektu bakoitzerako **lizitazioetan, akordioetan edo irtenbide isolatuetan oinarritutako logika zatikatua gainditzea**. Ekimen bakoitza zerotik hasten denean, gizarte-erakundeek zailtasun gehiago izaten dituzte planifikatzeko, profesionalizatzeko, kaudimen teknikoa sortzeko eta epe luzerako konpromisoei eusteko. Gainera, arriskua dago erakundeak elkarren artean lehiazteko, haien indar nagusia, hain zuzen ere, laguntzea, ezagutza partekatzea eta orientazio komunitarioa eta ez espekulatiboa mantentzea izanda.

Esparru egonkorak sortzeko, **arau argiak, iraupen nahikoa eta ezagutzeko moduko prozedurak ezarri behar dira**. Kontua ez da erakunde bakar batekin lankidetzak ixtea, baizik eta ingurune ireki bat sortzea, kooperatibek, fundazioek, gizarte-erakundeek edo irizpide partekatuak betetzen dituzten irabazi-asmorik gabeko beste erakunde batzuek bertan sartzeko aukera izan dezaten. Irizpide horiek honako hauekin lotuta egon daitezke: bokazio soziala, espekulaziorik eza, itzulera komunitarioa, etengabeko eskuragarritasuna eta egoitza-proiektuei bermekin eusteko gaitasuna.

Egonkortasunak, halaber, segurtasun juridikoa eta interes orokorraren babesa izan behar ditu. Azalera-eskubidea, zuzkidura-lurzoruen emakida edo eragile sozialen aitorpena bezalako figurek aukera ematen dute **lurzoruaren titulartasun publikoa mantentzeko** eta, aldi berean, **epe luzerako erabilera sozialak aktibatzeko**. Modu horretan, administrazioa ez da ondasun publikorik gabe geratzen, baizik eta lanean jartzen du baldintza argiekin, erabilera-betebeharrekin, segimendu publikoarekin eta berme nahikoekin, bizitegi-irtenbide batek bere funtzio soziala izan dezan hamarkadetan zehar.

Esparru horiek **lankidetzak antolatzeko aukera ematen dute, kontrol publikoa erlaxatu gabe**. Gizarte-erakundeek proposamenak egin ahal izateaz gain, gaitasunak mobilizatu eta proiektuak gara ditzakete, baina zer egin daitekeen, zer baldintzarekin, zer sarbide-irizpiderekin, zer erantzukizunekin eta zer jarraipen-mekanismoekin zehazten duen esparru baten barruan. Konfiantzak ez du berme publikoa ordezkatzeko; prozedura gardenak, konpromiso esplizituak eta alderdi guztientzat ulergarriak diren arauak erabiltzen ditu.

Sistemak irauteko, tresna ekonomiko egokiak ere behar ditu. Erantzun eskuragarriek finantzaketa jasankorra, errentagarritasun mugatuekin bateragarria dena eta denbora luzeak eskatzen dituzte. Horrez gain, esparru egonkorrek itzulera-mekanismoak izan ditzakete, sortutako soberakin edo irabazien zati batek proiektu berriak finantzatzeko lagun dezan. Era horretan,

lankidetzak ez dio kasu zehatz bati bakarrik erantzuten, eta **bizitegi-ekosistema iraunkorragoa** elikatzen hasten da.

Esparru horiek aurretiazko esperientzia batzuk kontuan hartuta eraiki ohi dira, esperientzia horiek ikasteko, bideragarritasuna erakusteko eta tresnak doitzeko aukera eman baitute. Beste behin, garrantzitsuena da ikaskuntza hori ez galtzea, eta horrekin hitzarmenak, laguntzak, irizpideak, prozedurak eta jarraipen-eredu partekatuak lantzea. Iraupena ez dago norberaren heroismoaren edo unean uneko aukeraren mende; izan ere, **borondate politikoa, segurtasun juridikoa, erakundeen jarraitutasuna eta benetako baliabideak** arau iraunkorren arabera **partekatzeko erabakiak** behar dira.

Zure proiektuan, **zer akordio edo harreman egonkor ari dira jada laguntzen bizitegi-erantzunari eusteko? Zein eragile sozial edo komunitario ari dira gaitasuna erakusten zeregin estrukturalagoa izateko? Zer-nolako baliabide errealak —lurzorua, eraikina, finantzaketa, esparru juridikoa edo laguntza teknikoa— finka dezake lankidetzako ekosistema iraunkorrago bat?**

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Aurrekontua eta baliabideak](#) eta [Irekiera maila](#) ezaugarrieekin bat egiten du.

Hori indartu ahal izateko, kontuan izan behar da lankidetzaren prozesuek iparrorratz partekatua behar dutela: formulazio erraza, larrialdiak, administrazio-mugak edo interes desberdinak agertzen direnean alde guztiek zer lehenetsi jakin dezaten.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Ikasteko, ebidentziak sortzeko eta esparru juridikoak desblokeatzeko esperientzia zehatzak.

ESAL hitzarmena: sistemaren gizarte-sustapenerako eta eskalagarritasunerako esparru integrala .

Erakunde-eskalako gailu honek aukera ematen du "lurzorutik lurzorura" lizitazio puntualaren logika zatikatutik lankidetzaz egonkorreko eta iraupen luzeko (10 urte) ekosistema batera igarotzeko, kooperatiba- eta fundazio-sareekin. Eraldatzeko indarra du **legezko bide bermatzaileen bilatzaile** gisa, arau-esparruetan aurkituz —adibidez, Kataluniako Etxebizitza Legea— ondare publikoaren **zuzeneko esleipenak** irabazi-asmorik gabeko erakundeei egiteko gaitasuna. Mekanismo horrek irabazteko asmoa duten operadoreen aurrean lehia-lizitazioen konplexutasuna saihesten duen bide azkar eta segurua eskaintzeaz gain, lurzorua titulartasun publikoan mantentzea eta espekulaziotik babestuta egotea ziurtatzen du, azalera-eskubidearen figuraren bidez.

Era berean, hitzarmenak gizarte-sektorea profesionalizatu eta ereduaren iraunkortasuna bermatzen du, eskalagarritasunera bideratutako **udal funts itzulgarria (revolving fund)** aktibatzen baitu. Behin mailegua itzulita, proiektuen soberakinen zati bat funtsera itzultzen duten klausulak sartuta, lankidetzaz ez da urteko aurrekontu-partiden mende geratzen, **finantza-azpiegitura autonomo** bilakatzen delako. Era horretan, sistemak bere burua elikatzea eta etorkizuneko sustapenak finantzatzeko gai izatea ziurtatzen da, proiektu bakoitzaren arrakasta energia bihurtuz, etxebizitza-parke eskuragarria etengabe handitzearen.

<https://habitatge.social/barcelona/es/convenio/sobre-el-convenio>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#)

Lurzoru publikoa etxebizitza kooperatiboaren zerbitzura jartzeko gida, baldintza-agirietatik abiatuta..

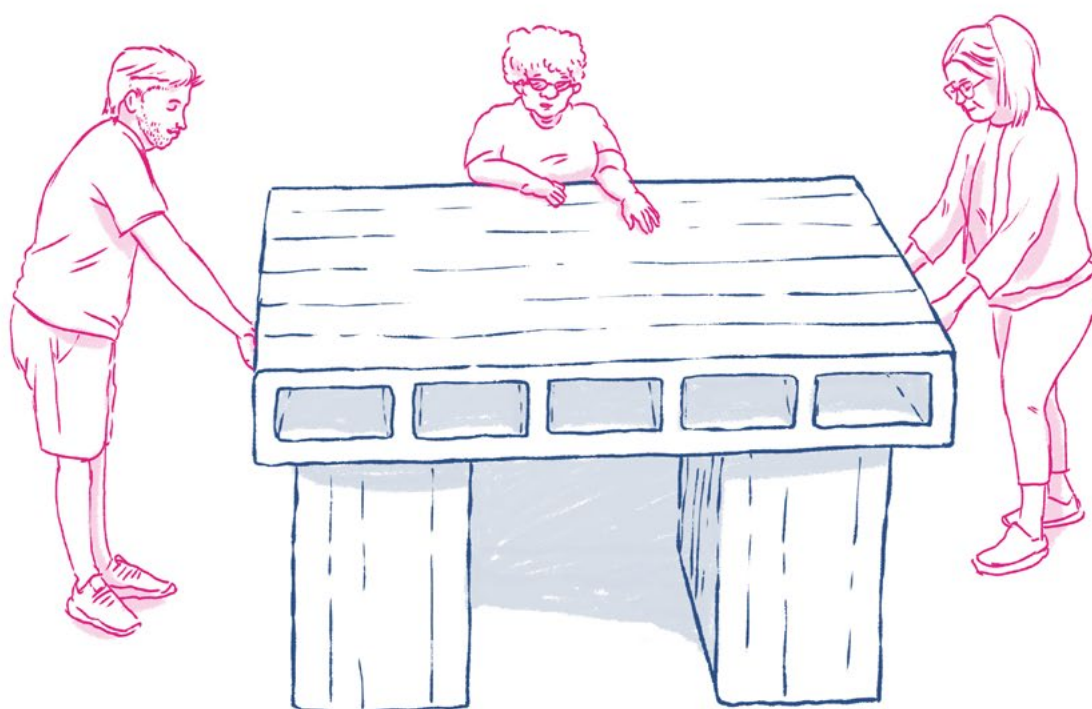
La Vivencial proiektuak egindako txosten honek erabilera-lagapeneko etxebizitza kooperatiboetarako lurzoru publikoa funtzio sozialari eutsiz nola lagatu aztertzen du. Hiru formula juridiko aztertzen ditu (salmenta baldintzatua, jabari publikoko kontzesioa eta azalera-eskubidea), eta jabari publikoko kontzesioa edo azalera-eskubidea gomendatzen ditu, titulartasun publikoari eusten diotelako. Baldintza-orriak idazteko hamar gako proposatzen ditu: sortzen ari diren kooperatibei bide ematea, neurritz kanpoko bermeak saihestea, kanon murriztuak ezartzea, komunitate-proiektua aintzat hartzea eta helburu soziala juridikoki babestea, besteak beste, jarraipen- eta jarraitutasun-mekanismoekin batera.

<https://www.viviendacooperativa.red/una-guia-para-poner-el-suelo-publico-al-servicio-de-la-vivienda-cooperativa>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Aurrekontua eta baliabideak](#), [Lankidetzaz moduak](#), [Koordinazio espazioak](#)

6. Gobernantza kokatua: autonomia, erantzukidetasuna eta berme publikoa

Lankidetza publiko-komunitarioa ez da amaitzen etxebizitza bat esleitzean edo eraikin bat ematean. Une horretan, bizitegi-arlokoa ez ezik, soziala, erlazionala eta komunitarioa ere baden azpiegitura bati eusteko erronka hasten da. Arrazoizko egoitza-erantzunek gobernantza-modu batzuk behar dituzte, baliabidearen funtzionamendua denboran erabaki, berrikusi, zaindu eta doitzeko, berme-esparru publikoa galdu gabe.

Ez da existitzen gobernantza partekatuaren **eredu bakar bat**. Kasu batzuetan, komunitate egoiliarrek aktiboki parte hartzen du bizikidetzan, erabakiak hartzean edo espazio komunen zaintzan. Beste batzuetan, berriz, kudeaketak gizarte-erakundeen, kooperatiben, fundazioen edo bestelako zubi-erakunde batzuen bitartekaritza eskatzen du, eta horiek laguntza, gaitasun teknikoa, eguneroko kudeaketa eta administrazioarekiko elkarrikeria eskaintzen dituzte. Halaber, beste formula batzuen bidez, herritar antolatuek hasiera-hasieratik parte hartzen dute, talde sustatzaile gisa, laguntza teknikoa, argitasun juridikoa eta babes publikoa emanez.

Gakoa da gobernantza-eredua proiektuaren eskalara, bizilagunen profila, konplexutasun teknikora, ahal den autonomia-mailara eta alde bakoitzak izan ditzakeen erantzukizunetara egokitzea. **Autokudeaketak edo autonomiak** beti ez du esan nahi egoiliarrek zeregin guztiak egin behar dituztenik, eta kudeaketa profesionalizatuan, berriz, parte-hartzea ere beharrezkoa da. Bi alderdi horien artean, batzarrak, batzordeak, lantaldeak, jarraipen-guneak, entzuteko bideak, berrikusi daitezkeen akordioak edo eguneroko zaintzak eta ekarpenak ezagutzeko mekanismoak egon daitezke.

Proiektua bizikidetzan- edo komunitate-arlokoa bada, komunitatea ezin da egintzat eman. Denbora, akonpainamendua eta elkartzeko espazioak behar ditu, esleipendun izatetik komunitate biztanle izatera igarotzeko, edo talde bultzatzaile batetik itxaropenak, hasierako arauak eta erantzukizun partekatuak dituen subjektu kolektibo batera igarotzeko. Aurretiko lan horrek aukera ematen du **tentsioei aurre hartzeko, premiak ikusteko eta lehen konfiantza-oinarri bat eraikitzeko**, baliabidea erabat martxan jarri aurretik.

Nolanahi ere, gobernantza partekatuak **arau biziak eta administrazioarekiko harreman garbia** behar ditu. Hasieratik dena ezin da itxi, eguneroko praktikak informazio berria ematen baitu beti. Hori dela-eta, garrantzitsua da adostu, probatu, berrikusi eta doitu ahal izatea. Aldi berean, autonomia komunitarioak edo sozialak ez du arlo publikoarekiko isolamendua esan nahi, segimendua, bermeak, irizpide argiak eta interes orokorrekiko etengabeko lotura behar baititu.

Gobernantza-partekatu bat kalitatezkoa izateko, eredu bakoitzak erantzukizunak modu egokian banatzeaz gain, eguneroko bizitzari eutsi, loturak zaindu eta egoiliarrei, erakundeei eta administrazioei aukera eman behar die modu **egoki eta bideragarrian** parte hartzeko, bizitegi-erantzun erantzukideagoak, malguagoak eta errotuagoak sor ditzaten.

Zure proiektuan, **nolako gobernantza partekatua da egokiena eskala, biztanleen profil eta baliabidearen konplexurako? Erabakitzeke, entzuteko edo jarraipena egiteko zer-nolako espazioak ari dira laguntzen bizikidetzari eusteko, eguneroko kudeaketa egiteko edo eragileen arteko harremanetarako? Zein akordio bizik, erantzukizun partekatuk edo laguntza profesionalek aukera ematen dute autonomia, erantzukidetasuna eta berme publikoa orekatzeko?**

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Irekiera maila](#) eta [Prozesuen bideratzea](#) ezaugarriekin bat egiten du.

Ezaugarri horietatik ideia baliagarri bat agertzen da: gobernantzak parte-hartzea neurtzea eskatzen du. Erabaki guztiak ez dira modu berean eta une berean partekatzen; komeni da zer informazio ematen den, zer galdetzen den, batera zer erabakitzen den eta zer eskuordetzen den bereiztea.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Proiektuen eguneroko funtzionamenduan, erantzukidetasuna eta erabakiak hartzeko modu demokratikoa sustatzeko proposamenak.

Gobernantza demokratikoa eta zaintzen ikusgarritasuna Txirikordan.

Eredu hau biltzar bidezko autokudeaketa-sisteman oinarritzen da, eta txandakako rolak ditu —bideratzea, mantentzea edo kudeaketa ekonomikoa—; era horretan, komunitate osoaren erantzukidetasuna ziurtatu eta boterearen kontzentrazioa saihesten da. Araudi itxia izan ordez, “dokumentu biziak” eraikitzearen aldeko apustua egiten du, arauak modu iteratiboan doitu ahal izateko, bizikidetzako benetako esperientziaren arabera. Egitura hori indartzeko, zaintza-lana eta auzoari egindako ekarpenak agerian uzten dituzten panel fisikoak erabiltzen dira, eta, horrela, eguneroko kudeaketa barne-justiziar buruzko elkarrizketa publiko bihurtzen da. Eraikinak “uharte” gisa funtziona ez dezan, komunitatea tokiko bilbean integratzen da, inguruneari balio soziala emanez eta proiektuaren erresilientzia bermatuz babes publikoko esparru baten barruan.

<https://www.usurbil.eus/eu/txirikorda/aurkezpen-orokorra>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Sare komunitarioa](#)

Autokudeaketa eta bizimodu independentea Alemaniako Senioeren WGetan.

Adinekoentzako partekaturiko pisu horien oinarria maizterren eta familia eta boluntarioen parte-hartze aktiboaren arteko elkartasuna da. Oinarrizko printzipioa deszentralizazioa eta normalizazioa dira, eta, horrela, zentro tradizionalen logika instituzionala hausten da, haietan eraginkortasuna nagusi izaten baita indibidualtasunaren gainetik. Etxebizitza hauetan, aldiz, adinekoak bere eguneroko bizitzaren gaineko kontrola izan dezake.

<https://www.pflege.de/leben-im-alter/wohnen-im-alter/senioren-wg>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Irekiera maila](#)

Itzulpen administratiboko tresnak eta prozesu-eskemak (La Dinamo).

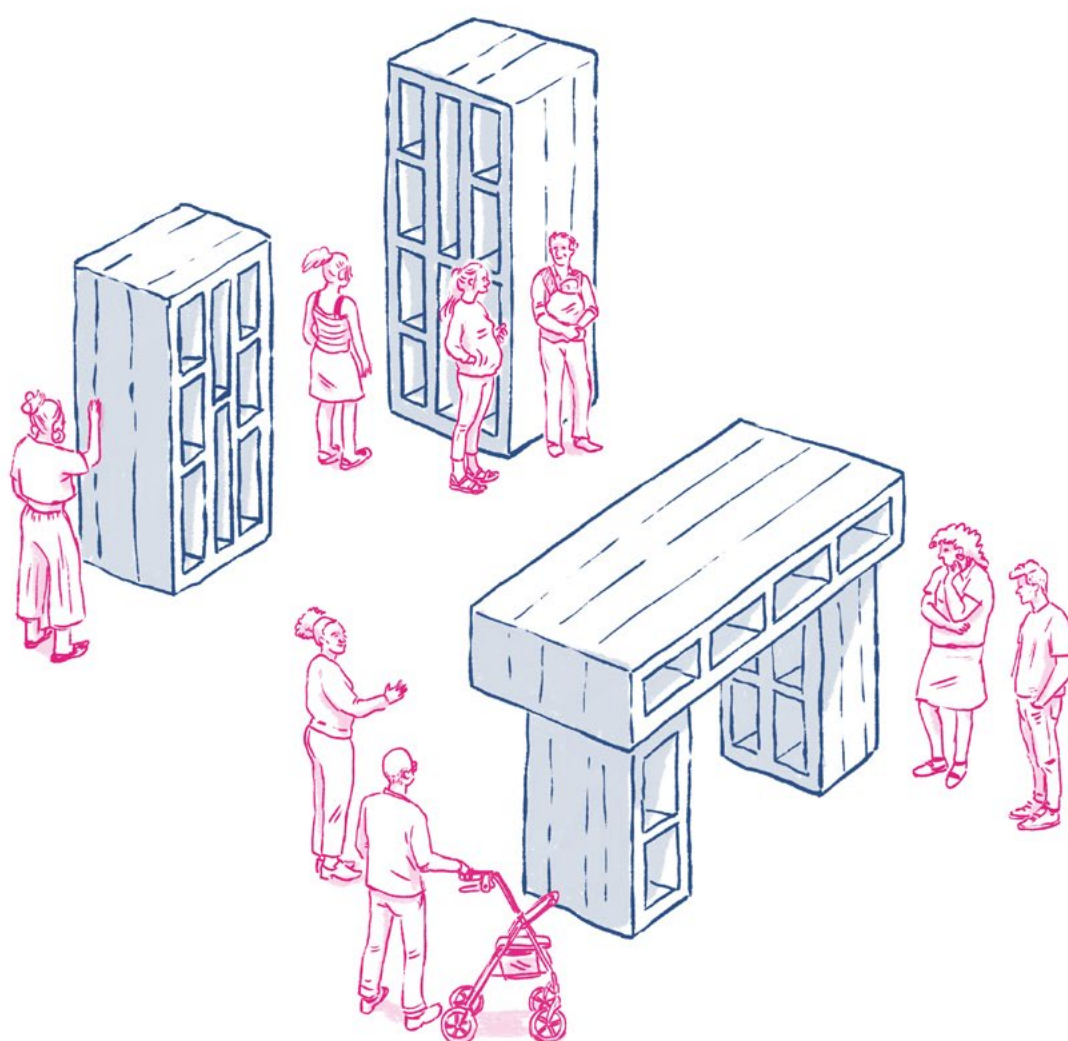
Baliabide honek hizkuntza operatibo komunak bilatzen ditu, burokrasia instituzionalaren zurruntasunaren eta herritarren kudeaketa-prozesuen arteko arrakala gainditzearren. Biztanle-taldearen autonomia eta erantzukidetasuna ahaldunduz duen laguntza tekniko bideratzen du. Modu horretan, administrazioak rol guztiz arautzailea izateari utzi, eta gaitasunak egokitzen ditu, beti interes orokorra babestea bermatuz.

<https://ladinamofundacio.org/recursos>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Prozesuen bideratzea](#)

7. Komunitate-ekarpena bistaratzea eta proiektua auzora zabaltzea

Komunitate-bokazioa duen bizitegi-erantzunak egoitza-espazio bat baino zerbait gehiago eskaini behar du. Benetako komunitate-azpiegitura bilakatzeko, bizikidetzari eusten dion lan ikusezina onartu eta proiektua bere gizarte-, hiri- eta lurralde-ingurunearekin lotu behar da. Era horretan, ostatua izateak objektu higiezinak bakarrik izateari utziko dio, eta elkarri laguntzeko, erantzukidetasunerako eta errotzeko oinarri material bihurtuko da.

Proiektua auzora zabaltzea dimentsio estrategikoa da. Bizitegi-erantzun bat ez litzateke uharte bihurtu behar, tokiko ekosistema baten parte baizik. Horrela, horren barruan sartuko lirateke jarduera irekiak, auzo-sareekiko harremanak, erabilera partekatuak, hurbileko merkataritza, ekimen energetikoak, ingurunea zaintzeko ekintzak edo udalerrirako ekarpenak. Gakoa ez da lurraldera proposamen itxi batekin iristea, baizik eta **zer-nolako sarea dagoen**, zer-nolako premiak sortzen diren eta egoiliarrek gehiegi kargatu gabe proiektuak nola lagun dezakeen ikustea.

Irekiera hori herritarren adimena ere izan daiteke. Etxebizitza hutsak aztertzea, erabilera turistikoak detektatzea, orubeak identifikatzea, auzoaren beharrak ezagutzea edo bizitegi-merkatuari buruzko informazioa partekatzea parte hartzeko modu batzuk dira, eta bizitegi-sistema hobeto ulertzen laguntzen dute. Herritar antolatuak aldarrikatu ez ezik, **ezagutza kokatua ere sortzen du**, eta horrek diagnostikoak, lehentasunak eta erabaki publikoak bidera ditzake.

Komunitate-bizitzak askotan oharkabean gertatzen diren zeregin ugari eskatzen ditu: zaintzak, garbitasuna, mantentze-lanak, kudeaketa ekonomikoa, akonpainamenduak, dinamizazioa, gatazka txikiak ebaztea, auzoarekiko harremana edo bizilagunen arteko eguneroko laguntza. Ekarpene horiek ikusarazten ez badira, modu desberdinean gerta daitezke edo pertsona batzuen borondate onaren mende soilik egon daitezke. Era horretan, denboraren bankua, ekarpenen panelak edo dokumentu partekatuak bezalako tresnek ahalegin horiek aitortzen, egon daitezkeen desorekak berrikusten eta zaintzari buruz hitz egiten laguntzen dute, ondoez bihurtu aurretik. Ekarpene horiek aitortzea antolamendu-kontua ez ezik, **barne-justiziaren, erantzukidetasunaren eta komunitate-osasunaren** baldintza bat ere bada.

Arkitektura ere komunitate-azpiegituraren barnean sartzen da. Espazioak ez dira neutroak, eta **isolamendua bultzatu edo harremanak erraztu ditzakete**. Besteak beste, sarbide partekatuek, garbiketa-eremuek, areto komunek, jantokiek, kanpoaldeko espazioek edo elkartzeko guneek elkarriketa informalak, laguntzeko keinu txikiak eta erabilera partekatuak aktiba ditzakete.

Aldi berean, ostatu osoak izateak autonomia, intimitatea eta pertsona bakoitzak bere inplikazio-maila modulatzeko aukera ematen du. Komunitateak elkartzeko aukerak behar izan arren, denborak eta muga pertsonalak errespetatu behar ditu.

Azken finean, komunitate-ekarpena ikusarazteko, **zerbitzuen logika batetik erantzukidetasunaren logika batera igaro behar da**. Bizitegi-erantzuna sakonagoa izango da ostatua eskaintzeaz gain, horri eusten dioten zaintzak aitortu, loturak errazten dituzten espazioak diseinatu eta auzoari zer ekarpen egiten dion galdetzen duenean.

Zure proiektuan, **zer-nolako komunitate-ekarpen ari dira proiektua auzora zabaltzen? Zer espazio, tresna edo elkarrizketa ari dira zaintzak aitortzen eta orekatzen laguntzen? Auzoarekin edo udalerriarekin zer-nolako loturak handitu daitezke bizitegi-erantzuna komunitate-ekosistema zabalago baten parte izateko?**

LANKIDETZA PUBLIKO-KOMUNITARIOAREN EZAUGARRIAK KONTUAN HARTUTA IRAKURTZEA.

Gako honek [Sare komunitarioa](#) eta [Komunikazioa](#) ezaugarriein bat egiten du.

Balio ikusezina izendatzeko behararekin lotu daiteke: zaintza-lanak, bitartekaritzak, harrerak, eguneroko ikaskuntzak eta guztion bizitzaren oinarri diren akordio txikiak baina memorietan, adierazleetan edo kontakizun publikoetan oso gutxitan agertzen direnak.

Erreferentzia praktikoak eta inspiratzaileak

Zaintza-lanak ikusarazteko eta ekipamenduak ingurunera irekitzeko formulak, tokiko bilbeari balio soziala ematearren.

Ingurunea irekitzea eta dinamizazioa Humanitas ereduan (Herbehereak).

liburutegiak eta herritarrei irekitako zerbitzuak daude, gastu komunak ordaintzen laguntzeko. Eredu horren logika inspiratzaileak zahartzaroaren estigmari egiten dio aurre, eraikineraren adin guztietako pertsonak erakartzen baitira; horrela, belaunaldien arteko benetako bizikidetzak sustatzen da, zerbitzuak trukatzuz eta bizitzaz beteriko espazio nagusiak partekatuz.

<https://www.humanitasdeventer.nl>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Sare komunitarioa](#)

Ikus-entzunezko baliabide inspiratzaileak (El Tinglado).

Kontakizunen eta sentsibilizazioaren bilatzaile gisa funtzionatzen du, eta, era horretan, "Una vida en común" dokumentala edo "Construir la utopía" katalogoa bezalako materialak aurkitzen ditu.

Erreminta horiek funtsezkoak dira proiektuen eguneroko errealitatea gizarteari erakusteko, beldur instituzionala murrizten eta komunitate-bizitzak lurraldean duen eragin postiboa ikusarazten laguntzen baitute.

<https://www.youtube.com/watch?v=w41760i5YFY>

Horrekin loturiko ezaugarria:

[Komunikazioa](#)

Guztiena dena eraikitzea: beharrari erantzuteko ekintza partekatua

Txosten honek etxebizitza-eredu berriak bultzatzera gonbidatzen gaitu, **benetako aldaketaren palanka gisa**. Zerbait berria aktibatzeke, ez dago zerotik asmatu beharrik, baizik eta gure lurraldean dauden gaitasunak egokitzeko ausardia izan behar da. Hobeto egiteko, onartu behar da erantzun sendoena administrazioaren eta herritarren arteko lankidetzatik sortzen dela, baliabideak ez ezik, arriskuak eta erantzukizunak ere partekatuz.

Paperetik praktikara igarotzeko unea da, eta proiektu pilotuak bizitegi-irtenbideen funtzio soziala babesten duen **sistema erresiliente baten oinarri** izan behar dute. Gure azpiegitura konfiantza da; konpromiso partekatua, berriz, bizikidetzaren autonomoagoa eta errotuagoa eraikitzeke motorra da.

Gure eskerrik beroenak eman nahi dizkiogu Javier Buroni, "etxebizitzan aditu" gisa duen esperientzia eta ikuspegi estrategikoa emateagatik; Usurbilgo Txirikorda proiektuari, bere praktikaren bidez beste auzotasun-modu bat posible dela erakusteagatik; Ruben Mendezi, kooperatiba-ekimenak aktibatzean duen esperientzia praktiko eta ezagutza zabalarengatik; eta Bherria espazioetan txosten hau elikatzen duen jakintza kokatua partekatu duten pertsona guztiei (teknikariak, profesionalak eta herritarrak).

2026ko iraila / septiembre 2026
www.bherria.eus